

Dosarul nr. 2rac-20/23
2-20148080-01-2rac-31012023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud. S. Pleșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Imexagro” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Balcom Agro Grup”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Biovitagro” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă și a fost menținută hotărârea din 14 septembrie 2021 a Judecătoria Căușeni, sediul Central,

constată:

La data de 24 noiembrie 2020, SRL „Imexagro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Balcom Agro Grup” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 22 februarie 2016, în calitate de vânzător, a încheiat cu SRL „Balcom Agro Grup”, în calitate de cumpărător, contractul de vânzare-cumpărare nr. MV/16 cu privire la furnizarea produselor de uz fitosanitar și/sau semințelor. Conform pct. 1.1 al Contractului vânzare-cumpărare menționat, Vânzătorul se obligă să predea în proprietate Cumpărătorului, iar Cumpărătorul se obligă să preia și să plătească prețul produselor de uz fitosanitar,

semințelor (în continuare Marfa), indicat în facturile fiscale. În baza Contractului nr. MV/16 a livrat în adresa SRL „Balcom Agro Grup” marfa în sumă totală de 886 409,25 de lei, drept dovadă fiind facturile fiscale semnate în modul stabilit. Conform pct. 2.3 al Contractului nr. MV/16 din 22 februarie 2016, Cumpărătorul s-a obligat să stingă 100% din prețul mărfii procurate până la 20 noiembrie 2016.

Totodată, a indicat că, prin Contractul nr. PD-09imex/16 din 28 octombrie 2016, SRL „Balcom Agro Grup”, în calitate de succesori, a preluat datoria debitorului SRL „Biovitagro” față de SRL „Imexagro” în mărime de 517603,73 de lei și pe care s-a obligat s-o achite până la data de 30 noiembrie 2016. Respectiv, datoria SRL „Balcom Agro Grup” față de SRL „Imexagro” constituia suma de 1 404 012,98 de lei.

La 18 noiembrie 2016, SRL „Balcom Agro Grup” a achitat SRL „Imexagro” suma de 1 000 000 de lei. Ulterior, la 1 februarie 2017 a mai efectuat un transfer bancar în mărime de 45 000 de lei, indicând la fel în destinația plății: Plata pentru produse de uz fitosanitar conform Contractului de vânzare-cumpărare nr. MV/16 din 22 februarie 2016.

La fel, a indicat reclamantul că, la 10 martie 2017, în calitate de vânzător, a încheiat cu SRL „Balcom Agro Grup”, în calitate de cumpărător, contractul de vânzare-cumpărare nr. 26 MV-SP/17 cu privire la furnizarea produselor de uz fitosanitar și/sau semințelor, care conține prevederi similare cu contractul nr. MV/16 din 22 februarie 2016. În baza Contractului nr. 26 MV-SP/17 din 10 martie 2017, a livrat în adresa SRL „Balcom Agro Grup” marfa în sumă totală de 876 168,28 de lei, drept dovadă fiind facturile fiscale semnate în modul stabilit.

Totodată, prin Contractul nr. PD-07/17 din 15 noiembrie 2017, SRL „Balcom Agro Grup”, în calitate de Succesor, a preluat datoria debitorului SRL „Biovitagro” față de SRL „Imexagro”, în mărime de 835 083,14 lei și pe care s-a obligat s-o achite până la 15 decembrie 2017. Respectiv, datoria SRL „Balcom Agro Grup” constituia suma de 2 070 264,40 de lei. Conform pct. 2.3 al Contractului nr. 26 MV-SP/17 din 10 martie 2017, Cumpărătorul s-a obligat să stingă 100% din prețul mărfii procurate până la 20 noiembrie 2017.

La 05 decembrie 2017, SRL „Balcom Agro Grup” a achitat SRL „Imexagro” suma de 1 200 000 de lei, indicând în destinația plății: Plata pentru produse de uz fitosanitar conform Contractului de vânzare-Cumpărare nr. 26 MV-SP/17 din 10 martie 2017.

În continuare, la 04 aprilie 2018, în calitate de vânzător, a încheiat cu SRL „Balcom Agro Grup” în calitate de cumpărător, contractul de vânzare-cumpărare nr. 23 MV-SP/18, cu privire la furnizarea produselor de uz fitosanitar și/sau semințelor, în baza căruia a livrat ultimului marfă în sumă totală de 212 800,42 de lei. Conform pct. 2.3 al Contractului nr. 23 MV-SP/18 din 4 aprilie 2018, Cumpărătorul s-a obligat să stingă 100% din prețul mărfii procurate până la 10 decembrie 2018.

Prin contractele de preluare a datoriei nr. PD-01/18 și PD-02/18 din 11 mai 2018, SRL „Biovitagro”, în calitate de Succesor, a preluat datoria parțială a SRL „Balcom

Agro Grup” față de SRL „Imexagro”, și anume în sumă de 382 040,87 de lei, iar la 26 aprilie 2019, SRL „Balcom Agro Grup” a achitat SRL „Imexagro” suma de 212 800,42 de lei, conform ordinului de plată nr. 537, indicând în destinația plății: Plata pentru produse de uz fitosanitar conform Contractului de vânzare-Cumpărare nr. 23 MV-SP/18 din 4 aprilie 2018.

În aceste circumstanțe, a concluzionat că, SRL „Balcom Agro Grup” nu și-a onorat obligațiile contractuale, formând o datorie în sumă de 488 223,53 de lei.

Astfel, SRL „Imexagro” a solicitat încasarea din contul SRL „Balcom Agro Grup” a sumei de 488 223,53 de lei cu titlu de datorie, a sumei de 214627,75 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, precum și taxa de stat achitată în mărime de 21 085,54 de lei, iar în total suma de 723 936,82 de lei.

Prin încheierea din 25 martie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central s-a atras SRL „Biovitagro”, în calitate de intervenient accesoriu.

Prin cererea din 12 august 2021, SRL „Imexagro”, reprezentată de Ion Iordachi a completat temeiul acțiunii și a majorat cuantumul pretențiilor din aceasta, invocând că, la 11 mai 2018, între SRL „Imexagro”, în calitate de „Creditor”, SRL „Biovitagro”, în calitate de „Succesor” și SRL „Balcom Agro Grup”, în calitate de „Debitor”, a fost semnat contractul nr. PD-01/18 și nr. PD-02/18, cu privire la preluarea datoriei totale în mărime de 382 040,87 de lei, iar la 13 aprilie 2021, SRL „Imexagro” a expediat în adresa SRL „Balcom Agro Grup” și SRL „Biovitagro”, declarațiile nr. 98/02 și 99/02 cu privire la rezoluțiunea Contractelor de preluare a datoriei nr. PD-01/18 din 11 mai 2018 și nr. PD-02/18 din 11 mai 2018, din motivul neexecutării esențiale de către Succesor a obligațiilor pecuniare asumate prin contractele sus menționate.

Prin urmare, ținând cont de faptul că, Contractele de preluare a datoriei nr. PD-01/18 din 11 mai 2018 și nr. PD- 1/18 din 11 mai 2018 au fost rezoluționate la 14 aprilie 2021 – data recepționării declarațiilor prin care a operat rezoluțiunea, a apărut obligația SRL „Balcom Agro Grup” privind plata datoriei în mărime de 382 040,87 de lei. La 16 aprilie 2021 a expediat în adresa pârâtului reclamația nr. 106/02 cu privire la achitarea benevolă a datoriei în mărime de 382 040,87 de lei, însă aceasta a fost lăsată fără soluționare.

Prin urmare, a considerat că, circumstanțe descrise mai sus au condus la majorarea sumei datoriei de bază a pârâtului față de reclamant cu suma de 382 040,87 de lei, iar la momentul actual datoria de bază față de reclamant, conform actului de verificare, constituie suma de 870 264,40 de lei.

Astfel, a solicitat încasarea în beneficiul SRL „Imexagro” din contul SRL „Balcom Agro Grup” a sumei de 870 264,40 de lei cu titlu de datorie, a sumei de 214 627,75 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, precum și taxa de stat achitată în mărime de 32 546,77 de lei, iar în total suma de 1 117 438,92 de lei.

Prin hotărârea din 14 septembrie 2021 a Judecătorei Căușeni, sediul Central a fost admisă acțiunea și s-a încasat de la SRL „Balcom Agro Grup” în folosul SRL „Imexagro” datoria în sumă de 870 264,4 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 214

627,75 de lei, iar în total suma de 1 084 892,15 lei, precum și s-a încasat taxa de stat în sumă de 32 546,77 de lei.

La data de 05 octombrie 2021 SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, a declarat apel nemotivat, iar la data de 05 ianuarie 2022 a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 14 septembrie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă parțial, fiind încasată suma cu titlu de datorie în mărime de 151 357,22 de lei, în rest acțiunea să fie respinsă, ca neîntemeiată, precum și compensarea cheltuielilor de judecată suportate în apel.

Prin decizia din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă și a fost menținută hotărârea din 14 septembrie 2021 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a menționat că, materialul probatoriu administrat confirmă cu certitudine că între părțile litigante s-au stabilit relații obligaționale, or, SRL „Imexagro” s-a obligat să predea în proprietatea SRL „Balcom Agro Grup” marfă, iar ultima s-a obligat să achite prețul acesteia. Prin faptul că SRL „Imexagro” a predat în proprietatea SRL „Balcom Agro Grup” marfa, și-a îndeplinit obligațiile asumate față de ultima, pe când aceasta, recepționând marfa și fiind obligată să plătească prețul acesteia, nu și-a executat obligațiile asumate față de SRL „Imexagro”, acumulând o datorie.

Instanța de apel a menționat că la finele fiecărui an (2016, 2017, 2018) SRL „Imexagro” și SRL „Balcom Agro Grup” au semnat acte de decontări reciproce, în care erau reflectate toate operațiunile efectuate de părți în anul respectiv, fiind indicată și suma datoriei.

Astfel, având în vedere că, din actul de decontări reciproce la situația din 31 decembrie 2017, urmează datoria în sumă de 404012,98 de lei pentru anul 2016, iar în actul de decontări reciproce, la situația din 31 decembrie 2018, urmează datoria în sumă de 870264,40 de lei pentru anul 2017, instanța de apel a apreciat critic poziția SRL „Balcom Agro Grup” potrivit căreia acesta pretinde că a achitat marfa reieșind din calculul sumei cu scăderea celor 30 % și datoria este una mai mică, or, în acest caz, trezește nedumerire semnarea de către SRL „Balcom Agro Grup” a actelor de decontări reciproce respective, precum și neîntrepriderea de către acesta a acțiunilor în vederea solicitării „Vânzătorului” recalculării prețului, conform prevederilor contractuale, și anume prin semnarea actului cu mărimea reducerii și emiterea facturii fiscale respective.

În conexiunea celor relatate, instanța de apel a concluzionat că, instanța ierarhic inferioară corect, referindu-se strict la obiectul prezentului litigiu, a desconsiderat argumentele SRL „Balcom Agro Grup” referitoare la calculul datoriei și a conchis că datoria acestuia față de SRL „Imexagro” constituie suma de 870264,40 de lei.

În continuare, cu privire la pretenția SRL „Imexagro” ce ține de încasarea dobânzii de întârziere instanța de apel a indicat următoarele.

Instanța de apel a reținut că în situația din speță, deși de fapt, suma datoriei SRL „Balcom Agro Grup” constituie 870264,40 de lei, aceasta s-a format numai la 14 aprilie 2021, urmare a declarării rezoluțiunii contractelor de preluare a datoriei nr. PD-01/18 din 11 mai 2018 și nr. PD-01/18 din 11 mai 2018.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat a încasat de la SRL „Balcom Agro Grup” dobânda de întârziere în limitele solicitate prin acțiune.

La data de 19 decembrie 2022, SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă parțial, fiind încasată suma cu titlu de datorie în mărime de 151 357,22 de lei, în rest acțiunea să fie respinsă, ca neîntemeiată, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 05 decembrie 2023 SRL „Balcom Agro Grup” a depus supliment la cererea de recurs.

În motivarea recursului și suplimentului la cererea de recurs s-a invocat încălcarea de către instanțele inferioare a normelor de drept material și procedural.

Reprezentantul recurenteii a criticat constatarea instanței privind neîntrunirea condițiilor pentru a beneficia de reducerea de 30 % inclusă în preț, indicând că, în realitate, SRL „Balcom Agro Grup” nu are nici o datorie conform contractului de preluare a datoriei din 28 octombrie 2016, accentuând că, prin cererea de chemare în judecată s-a solicitat datoria în sumă de 488 223,53 de lei în baza contractului de preluare a datoriei din 15 noiembrie 2017.

A subliniat că, sumele de 115 056,73 de lei și de 266984,14 lei nu reprezintă datoria reală, dar prețul de asigurare de 30%, considerent din care, contractele de preluare a acestor datorii sunt nule în temeiul art. 207 din Codul civil, iar nulitatea absolută poate fi invocată din oficiu de către instanță.

Totodată a atras atenția că SRL „Imexagro” nici nu a pretins careva sume de la SRL „Biovitagro”, nu a solicitat rezoluțiunea contractelor de preluare a datoriei din 11 mai 2018 pe parcursul a mai mult de 3 ani, solicitând achitarea datoriei în baza contractelor de preluare a datoriei din 11 mai 2018 sub sancțiunea rezoluțiunii abia după ce SRL „Balcom Agro Grup” nu a recunoscut datoria.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 noiembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentei SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, la data de 19 ianuarie 2023 (f.d. 29, Vol. II).

Astfel, recursul, declarat la 19 decembrie 2022, este în termen.

La 31 ianuarie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatelor SRL „Imexagro” și SRL „Biovitagro”, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 42, Vol. II).

Prin referința depusă la 21 martie 2023, SRL „Imexagro” a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Prin referința din 10 aprilie 2024, SRL „Biovitagro” a comunicat că urmare a acțiunilor ilegale ale SRL „Imexagro” a fost prejudiciată și a fost diminuată masa debitoare a acestui debitor.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie

1995), pe când în recursul declarat de SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Balcom Agro Grup”, reprezentată de avocatul Dumitru Barbăscumpă, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi